

LIFO Culture

Βιβλίο

Τα βιβλία του Μαρτίου

Ενδιαφέροντα βραβευμένα μυθιστορήματα, δημοφιλή επιστημονικά δοκίμια και απρόσμενα μπεστ-σέλερ κάνουν την εμφάνισή τους αυτόν τον μήνα ανάμεσα σε άλλες σημαντικές εκδόσεις.

CARMEN MARTIN GAITE
Το πίσω δωμάτιο
 Μτφρ.: Κυριάκος Φιλίππιδης, εκδόσεις Gutenberg

Στα τέλη της δεκαετίας του '90 με αρχές του 2000 το ελληνικό αναγνωστικό κοινό είχε παθιαστεί με την ιδιόμορφη φεμινιστική γραφή της Ισπανίδας Κάρμεν Γκαϊτέ, καθιστάνας τα βιβλία της, τα οποία μεταφράζονταν με συνέπεια στα ελληνικά, ιδιαίτερα δημοφιλή. Προξενεί, ωστόσο, εντύπωση το ότι δεν είχε εκδοθεί το πλέον ανατρεπτικό έργο της, το οποίο απέσπασε θερμές κριτικές και ενθουσίασε ακόμα και το μη φανατικό κοινό της συγγραφέως, χαρίζοντάς της, μάλιστα, το Εθνικό Βραβείο Λογοτεχνίας της χώρας της. Επρόκειτο για το πολυσυζητημένο *Πίσω Δωμάτιο*, το οποίο, αν και μιλάει από πρώτο χέρι για όλα όσα συνέβησαν την πολύπαθη περίοδο του Φράνκο, δεν συνιστά ιστορικό μυθιστόρημα αλλά καθιερώνει ένα υβριδικό στυλ, το οποίο προσπάθησαν να μιμηθούν πολλοί Ισπανοί συγγραφείς στη συνέχεια, συνδέοντας τη μυθοπλασία με το σοσπένς και την αλληγορία. Στο ιδιόμορφο, συγκλονιστικό αυτό αφήγημα η γνωστή συγγραφέας και μεταφράστρια που έκανε γνωστή στην Ισπανία τη *Μαντάμ Μπάρβα*, μεταφράζοντάς τη με ακρίβεια, όχι μόνο ανακαλεί τις ημέρες της δικτατορίας και του Εμφυλίου αλλά και την προβληματική μεταπολίτευση, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις γυναίκες. Όπως έγραφε χαρακτηριστικά στο ιδιαίτερα θερμό κείμενό της που συμπεριλήφθηκε σε μια σημαντική έκδοση της Cambridge University Press η αυστριακή κριτικός και συγγραφέας Ντέμπρα Καστίλο, το βιβλίο αυτό αναβαθμίζει ποιοτικά το ιδιόμορφο είδος που εκπροσωπεί, καθώς «ανοίγει ένα νέο κεφάλαιο στη λογοτεχνική παραγωγή», τονίζο-

ντας ταυτόχρονα ότι «μία από τις πιο ενδιαφέρουσες πτυχές αυτού του αξιοθαύμαστου μυθιστορήματος είναι πως, παρότι αφορά τη μνήμη, δεν είναι απομνημόνευμα και, παρότι δίνει ιδιαίτερη έμφαση σε προσωπικές λεπτομέρειες του βίου της συγγραφέως, δεν συνιστά αυτοβιογραφία. Επίσης, το βιβλίο στρέφεται με επιτυχία στο ιστορικό παρελθόν, αλλά δεν είναι ιστορικό μυθιστόρημα. Αντιθέτως, εισέρχεται σε μια άλλη διάσταση που ξεπερνά τα όρια της μυθοπλασίας και συνδέεται άμεσα με τη βιογραφία και τον κόσμο του φανταστικού». Όλα αυτά συμβαίνουν με ένα βιβλίο που ξεκινά μια νύχτα με καταιγίδα, οπότε ένας μαυροντυμένος άνδρας επισκέπτεται τη διάσημη συγγραφέα Κάρμεν. Κανείς δεν ξέρει αν είναι ο διάβολος, ένας απλός άγνωστος ή μια τρομακτική εκδοχή της μούσας που έρχεται να τη συναντήσει με σκοπό να προκαλέσει την τρομερή της αφήγηση.

JO NESBO
Το Νυχτόσπιτο
 Μτφρ.: Γρηγόρης Κονδύλης, εκδόσεις Μεταίχμιο

Χαρές ευαγγέλια για τους λάτρεις του νουάρ και του Τρο Νέσμπο, αφού ο διάσημος ροκ σταρ του αστυνομικού επιστρέφει με νέο βιβλίο, έξω και πέρα απ' ό,τι γνωρίζαμε μέχρι σήμερα. Έχοντας ήδη αποτίσει φόρο τιμής στον Σάιζπηρ με προηγούμενες δουλειές του, ο Νορβηγός μετρ του σοσπένς αφήνει πίσω του τις ωραίες ιστορίες με πρωταγωνιστή τον Χάρι Χόλε για να στήσει ένα τρομακτικό μυθιστόρημα που σε κερδίζει από την πρώτη σελίδα. Πολλοί είδαν στις γραμμές του ίχνη του Δάφκνραφτ, ενώ άλλοι θεωρούν ότι το *Νυχτόσπιτο* σημαίνει αλλαγή στη γραμμή πλεύσης για έναν συγγραφέα που έχει αποδείξει ότι ξέρει όχι μόνο να γράφει συναρπαστι-

κές ιστορίες αλλά και να μελετά τα ανθρώπινα σκοτάδια. Άτυπος πρωταγωνιστής του μυθιστορήματος, ένας πιτσιρικάς, ο Ρίτσαρντ Ελόβντ, ο οποίος, μετά τον θάνατο των γονιών του σε πυρκαγιά, αναγκάζεται να μετακομίσει. Στο απομακρυσμένο Μπαλαντάν, όμως, δεν θεωρείται απλώς απροσάρμοστος αλλά και βασικός ύποπτος για την εξαφάνιση ενός συμμαθητή του όχι τόσο λόγω της παράδοξης συμπεριφοράς και της μοναχικότητάς του αλλά και επειδή, ως νεοφερμένο, τον αντιλαμβάνονται εκ προοιμίου ως εχθρό. Η θέση του καθίσταται ακόμα πιο δυσχερής όταν ο ίδιος ισχυρίζεται ότι τον άτυχο συμμαθητή του τον ρούφηξε ένας τηλεφωνικός θάλαμος στη γωνιά του δρόμου, σαν σε σκηνή από ταινία τρόμου. Όταν ακόμα ένας συμμαθητής του εξαφανίζεται, πρέπει με κάθε τρόπο να αποδείξει ότι είναι αθώος σε μια υπόθεση που εμπλέκει όλους τους κατοίκους του Μπαλαντάν, το οποίο μοιάζει βυθισμένο σε μια απίστευτη ιστορία μαύρης μαγείας.

SABAA TAHIR
Όλη μου η οργή
 Μτφρ.: Χριστίνα Σωτηροπούλου, εκδόσεις Διόπτρα

Με καταγωγή από το Γιακιστάν και μεγαλωμένη στην Αμερική, η Σαμπά Ταχίρ είναι η πρώτη μουσουλμάνα γυναίκα στις ΗΠΑ που κερδίζει το περίφημο National Book Award. Στο μπεστ δεκαεκάτω *δωμάτιο* που διατηρούσε η οικογένειά της στην έρημο Μοχάβε στην Καλιφόρνια η Σαμπά συνήθισε από μικρή, κοιτώντας τις αχανείς εκτάσεις, να στήνει νοερές ιστορίες για έναν κόσμο που θα μπορούσε να είναι αλλιώς, με μοναδικό οδηγό τις λέξεις. Διάβαζε με μανία ιστορίες φαντασίας και κόμικς και ξεκίνησε να γράφει το απόλυτο μπεστ-σέλερ των «New York Times» *An ember in the ashes* νύχτα, ενώ εργαζόταν ως συντάκτρια σε εφημερίδα. Το πρώτο βιβλίο της σειράς θεωρήθηκε, μάλιστα, από το «Time» ως ένα από τα καλύτερα young adult

βιβλία όλων των εποχών. Το πρόσφατο μυθιστόρημά της *Όλη μου η αργή*, που κέρδισε το εθνικό βραβείο στην κατηγορία Young People's Literature, έγινε αμέσως μπεστ-σέλερ στους «New York Times», κατακτώντας κοινό και κριτικούς. Στις σελίδες του βιβλίου που μόλις κυκλοφόρησε και διαβάζεται εξίσου απ' όλες τις ηλικίες, πρωταγωνιστές είναι δυο έφηβοι με καταγωγή από το Πακιστάν, εγκλωβισμένοι σε μια πόλη στην έρημο της Καλιφόρνιας, περίπου όπως η ίδια. Προσπαθούν να διεκδικήσουν το δικαίωμά τους στη ζωή, τον έρωτα και τα όνειρα για ένα καλύτερο μέλλον, κόντρα στις κοινωνικές επιταγές του στενού οικογενειακού τους κύκλου και του ευρύτερου περιβάλλοντος που δεν έπαψε ποτέ να τους θεωρεί ξένους.

ΤΖΟΡΤΖΙΟ ΠΑΡΙΖΙ
Η πτήση των ψαρονιών
 Μτφρ.: Μαρία Οικονομίδου, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης

Ο αντισηματικός φιλέλληνας Τζορτζιο Παρίζι είναι γνωστός σε όλο τον κόσμο γιατί έκανε προσιτές στο ευρύ κοινό τις θεωρίες του χάους, έχοντας, επίσης, συμβάλει καταλυτικά στη θεωρία των λεγόμενων σύνθετων συστημάτων. Βραβευμένος με το Νόμπελ Φυσικής για την «ανακάλυψη της αλληλεπίδρασης της αταξίας και των διακυμάνσεων στα φυσικά συστήματα από ατομικές σε πλανητικές κλίμακες», σήμερα είναι ένας από τους πιο αναγνωρισμένους και αναγνωρισίμους επιστήμονες παγκοσμίως. Ενδεχομένως με τις θεωρίες του να ανάγκασε τον κόσμο να ασχοληθεί σοβαρά με τις θεωρίες του χάους, εξηγώντας φαινόμενα που εμφανίζονται γύρω μας και όχι μόνο στο αθέατο σύμπαν, αυτές τις αλήθειες που μοιάζουν να μην παιθαρχούν σε κανέναν νόμο. Αναφέρει όλα αυτά στο πλέον διάσημο έργο του *Η πτήση των ψαρονιών*, που κυκλοφορεί επιτέλους στα ελληνικά, μιλώντας με πάθος για τις θεωρίες του αλλά και για όλα όσα τον αφορούν, για τη συνολικότερη πορεία του από τη στιγμή της εισόδου του το 1966 (από την πίσω πόρτα, αφού οι φοιτητές των δύο πρώτων ετών δεν επιτρεπόταν να χρησιμοποιούν την κεντρική είσοδο) στο Ινστιτούτο Φυσικής της Ρώμης μέχρι το βραβείο Νόμπελ, για τις

πρωτοποριακές του μελέτες για τα σωματίδια αλλά και για το ενδιαφέρον του για ποικίλα αινιγματικά φαινόμενα όπως οι αλλαγές φάσης, οι ύαλοι σπιν και η πτήση των ψαρονιών. Ένα απολαυστικό και άκρως κατατοπιστικό βιβλίο όχι μόνο για τους επιστήμονες αλλά και για τους απλούς αναγνώστες.

Τ.Σ. ΕΛΙΟΤ
Για την ποίηση
 Μτφρ.: Στέφανος Μπεκατώρος, εκδόσεις Πατάκης

«Από τον κριτικό που εκφράζει μια θεωρία έχουμε την απαίτηση να μπορεί να αναγνωρίσει ένα καλό ποίημα. Δεν είναι πάντοτε αληθές ότι όποιος αναγνωρίζει ένα καλό ποίημα μπορεί και να μας πει γιατί είναι καλό. Η εμπειρία της ποίησης, όπως και κάθε άλλη εμπειρία, μόνο εν μέρει μπορεί να μεταφραστεί σε λέξεις», υπογραμμίζει ο Τόμας Στέρνς Έλιοτ σε ένα από πιο αξιωμαθμόνευτα δοκίμιά του, όπου εξηγεί αναλυτικά τη χρήση της ποίησης και της κριτικής. Υιοθετώντας σε μεγάλο βαθμό τις θεωρίες του Καντ αναφορικά με την αισθητική κρίση και απόλαυση, θεωρεί ότι ο κριτικός πρέπει να αποστασιοποιείται από το έργο, διαχωρίζοντας το προσωπικό του γούστο από την κριτική προσέγγιση και επιδεικνύοντας ψυχρότητα, κατά τον τύπο των δικαστών, χωρίς γλωσσική τυποποίηση. Επιπλέον, ο κορυφαίος ποιητής και κριτικός σχολιάζει την εμπειρία της ανάγνωσης κλασικών ποιητικών έργων, αποδεικνύοντας στην πράξη ότι ανήκει πιο πολύ στη σχολή του Βιργίλιου και του Δάντη παρά του Σαίξπηρ, για τον οποίο πάντοτε εξέφραζε σοβαρές αντιρρήσεις, ειδικά όσον αφορά το κορυφαίο του έργο, τον *Άμλετ*. Ο Έλιοτ μιλάει, επίσης, αναλυτικά για τη θέση του ποιητή στο ευρύτερο λογοτεχνικό σύμπαν, δίνοντας έμφαση στην ευρωπαϊκή παράδοση και συνειδηση, αποκαλύπτοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, την άμεση σύνδεση με τη θρησκεία. Τα κείμενα αυτά, επιλεγμένα από τον ποιητή, δοκιογράφο και κριτικό λογοτεχνίας Στέφανο Μπεκατώρο, περιλαμβάνονταν στον εξαντλημένο πια συλλογικό τόμο που κυκλοφόρησε από τον Πατάκη τον Απρίλιο του 2003 υπό τον γενικό τίτλο *Δοκίμια για την ποίηση και τους ποιητές* και τώρα αποτελούν το περιεχόμενο μιας μικρότερης έκδοσης που εστιάζει αποκλειστικά στα κείμενα του Έλιοτ που αφορούν την ποίηση και την κριτική.

LIFO